

м.Чернівці. Загальна паніка, страх та психічні розлади тривожно-депресивного спектру - стали провідними причинами збільшення звернень громадян м. Полтави за медичною допомогою до Полтавського центру ЕМД.

Мета: проаналізувати динаміку частоти викликів бригад екстреної медичної допомоги (ЕМД) до пацієнтів із серцево-судинною патологією на тлі епідеміологічної ситуації в період пандемії COVID-19 в залежності від віку та статі пацієнтів.

Матеріали та методи: здійснено ретроспективний аналіз архівних даних (2017-2020 роки) КП «Полтавський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Полтавської обласної ради» щодо частоти викликів ЕМД.

Результати: при проведенні аналізу частоти звернень за екстреною медичною допомогою до Полтавського центру екстреної медичної допомоги за 2017-2020 роки встановлено, що найбільша кількість звернень спостерігалася в 2017 році і поступово зменшувалася до 2020 року, що пов'язано з реорганізацією служби роботи ЕМД та більш чітким розподілом функцій невідкладної медичної допомоги. Проведений статистичний аналіз свідчить про чітке збільшення кількості викликів до пацієнтів із серцево-судинною патологією в 2019-2020 роках.

Висновки:

1. Найбільший рівень звернень за критичною та екстреною медичною допомогою в м. Полтава з розрахунку на 1000 населення спостерігався в 2017 році і становив 318,7, найнижчий – в 2020 році (245,2),

2. Найвища чисельність викликів до пацієнтів з серцево-судинною патологією на 1000 населення спостерігалась в 2020 році: діагноз інфаркт міокарда поставлено в 3,14 випадках; гіпертонічний криз – 1,49; стенокардія – 2,49; найвища чисельність викликів до пацієнтів з гострим порушенням мозкового кровообігу спостерігалась в 2019 році – 6,25 випадків.

3. Серед звернень пацієнтів із серцево-судинною патологією найвищу питому вагу мають виклики до пацієнтів з порушеннями мозкового кровообігу і складають в 2019 році 52,5%, найнижчу мають звернення з гіпертонічними кризами, і складають в 2020 році – 11,18%.

Ключові слова: частота звернень за екстреною медичною допомогою, серцево-судинна патологія.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАДАННЯ ЕКСТРЕНОЇ І НЕВІДКЛАДНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД РЕФОРМУВАННЯ

Литовка О.М.

КП «Полтавський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф ПОР»

В умовах сьогодення створення єдиної системи екстреної медичної допомоги (ЕМД) є одним із найважливіших соціальних пріоритетів держави, спрямованих на збереження життя і здоров'я населення України. Організаційно-правові засади забезпечення громадян України та інших осіб, які перебувають на її території, екстреною медичною допомогою, у тому числі під час виникнення

надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків, та засади створення, функціонування і розвитку системи екстреної медичної допомоги визначає Закон України «Про екстрену медичну допомогу», який ухвалено 05.07.2012 року (набув чинності з 01.01.2013 року). З 2013 року здійснюється реформування системи екстреної медичної допомоги.

Управління системою ЕМД на центральному рівні здійснює Державний заклад «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф МОЗ України», на територіальному рівні – територіальні обласні центри ЕМД та МК.

Основні напрямки діяльності системи екстреної медичної допомоги ґрунтуються на таких принципах:

- своєчасність та якість надання ЕМД;
- спадкоємність догоспітального та раннього госпітального етапів;
- використання єдиних стандартів та алгоритмів надання екстреної медичної допомоги;
- загальнодоступність для всіх категорій населення у цілодобовому режимі.

22.05.2019 року Кабінетом Міністрів України схвалено Концепцію розвитку системи екстреної медичної допомоги. Реалізація Концепції здійснюється протягом 2019-2023 років двома етапами: перший етап - 2019-2020 роки, другий етап - 2021-2023 роки. Метою реформи системи екстреної медичної допомоги є зниження смертності і набуття інвалідності населенням в результаті впливу невідкладних станів та зміцнення впевненості громадян України у спроможності держави забезпечити доступну, своєчасну та якісну медичну допомогу у разі раптового погіршення здоров'я через хворобу чи травмування. Розв'язання проблем, а саме, вдосконалення організації раннього доступу до надання першої допомоги, покращення швидкості прибуття бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги на місце події, покращення якості надання медичної допомоги на догоспітальному та госпітальному етапах та підвищення спроможності системи екстреної медичної допомоги своєчасно забезпечити достатній об'єм якісної медичної допомоги у разі виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків. Досягнення мети Концепції передбачається здійснити шляхом вироблення і впровадження правового, організаційного та фінансового механізму для забезпечення населення доступними і якісними медичними послугами.

Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 року №425 пілотний проект щодо розвитку системи екстреної медичної допомоги запроваджено в пілотних регіонах (Вінницькій, Донецькій, Одеській, Полтавській, Тернопільській областях та м. Києві). Створено та опрацьовано нову модель організації та надання екстреної медичної допомоги, спрямованої на забезпечення вчасного, якісного та ефективного реагування на випадки невідкладних станів, забезпечено модернізацію оперативно-диспетчерських служб центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, задоволено потреби пілотних регіонів у спеціалізованому санітарному транспорті екстреної медичної допомоги, створено навчально-тренувальні стимуляційні центри екстреної медичної

допомоги у пілотних регіонах, та в подальшому запроваджується на території всіх регіонів України.

Створення центральних оперативно-диспетчерських служб центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф покращило обробку виклику та реагування, удосконалило комунікацію між диспетчером ОДС центру та бригадою ЕМД, швидке реагування на виклики забезпечується автоматизованим вибором найближчої бригади. Для забезпечення своєчасного та ефективного контролю якості надання екстреної медичної допомоги створено національну ІТ-систему «Централь 103», яка здійснює збір, обробку, аналіз інформації, забезпечує оперативне залучення бригад екстреної медичної допомоги екстрених медичних реагувальників, волонтерів тощо. Система в режимі он-лайн моніторить роботу обласних центрів екстреної медичної допомоги та отримує повну інформацію про звернення та результати їх обробки, фіксує кожен виїзд, причину, час виклику, вчасність доїзду до пацієнта та час прибуття до лікарні.

Єдині національні галузеві стандарти у сфері охорони здоров'я з надання екстреної медичної допомоги, що базуються на доказовій медицині, створено на основі положень, затверджених наказом МОЗ України від 05.06.2019 р. № 1269 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги».

Територіальні обласні центри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф протягом 2019-2020 років автономізовано шляхом перетворення в комунальні підприємства, які повинні відповідати вимогам, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 391 «Про затвердження вимог до надавача послуг з медичного обслуговування населення, з яким головними розпорядниками бюджетних коштів укладаються договори про медичне обслуговування населення», а також вимогам Закону України «Про державні гарантії медичного обслуговування населення» та укладають договори з Національною службою здоров'я України по пакету «Екстрена медична допомога», що підлягає оплаті в рамках реалізації програми медичних гарантій. З 1 червня 2021 року НСЗУ запроваджується проведення оцінки індикаторів правильної маршрутизації пацієнтів з діагнозом підозра на гострий мозковий інсульт та гострий коронарний синдром.

З метою покращення якості та швидкості екстреної медичної допомоги на ранньому госпітальному етапі у разі перебування людини у невідкладному стані для населення визначеної території створюються відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги у багатопрофільних лікарнях інтенсивного лікування, де передбачена чітка модель комунікації та координації між бригадою ЕМД та відділенням.